

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO
I RADY NAUKOWEJ
POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO
ZA LATA 2008-2013**

**Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
00-018 Warszawa ul. Zgoda 11**

Skład Zarządu Głównego:

Zarząd Główny działał w składzie niezmienionym od ostatniego Zjazdu w 2007 r. w następującym składzie:

prof. dr hab. Mariusz Kulicki - prezes honorowy

1. prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski - prezes
2. dr Mieczysław Goc - wiceprezes
3. dr hab. Jarosław Moszczyński - wiceprezes
4. dr Waldemar Suszczewski - skarbnik
5. mgr inż. Ryszard Zieliński - sekretarz
6. prof. dr hab. Tadeusz Widła
7. dr Tomasz Konopka
8. mgr Kamila Nowicka-Kiliś
9. mgr inż. Włodzimierz Kędzierski

Skład Rady Naukowej:

1. prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
2. prof. dr hab. Ewa Gruza - wiceprzewodnicząca
3. dr Aleksandra Tucholska-Lenart - wiceprzewodnicząca
4. dr Tomasz Bednarek - sekretarz
5. prof. dr hab. Hubert Kolečki
6. prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
7. prof. dr hab. Karol Sławik (zmarł w
8. dr Andrzej Filewicz
9. dr Waldemar Krawczyk
10. dr Ewa Sadowska;
11. dr Leonarda Rodowicz (rezygnacja przyjęta w dniu 12.04.2013 r.)
12. mgr inż. Marta Bykas-Strękowska
13. mgr Dariusz Augustyniak (rezygnacja przyjęta w dniu 12.04.2013 r.)
14. mgr Aleksander Głazek (zmarł w 2009 r.)
15. dr Małgorzata Maria Żoła

Członkowie Konsultanci Rady Naukowej PTK

1. prof. dr hab. Jarosław Warylewski
2. prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
3. dr hab. Maria Kała
4. mgr Eugeniusz Grzechnik
5. mgr Emil Buduj

Skład Komisji Rewizyjnej PTK

1. mgr Grażyna Pieniążek - przewodnicząca
2. mgr Eustachy Łabaj - członek
3. mgr inż. Roman Burbelka
4. mgr Henryk Witkowski - członek
5. mgr inż. Tadeusz Powązka (zmarł w 2009)

Skład Sądu Koleżeńskiego

1. dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
2. dr Krystyna Baniuk - członek
3. lek. med. Janusz Lenart - członek
4. mgr Emil Buduj- członek
5. inż Zbigniew Szachnitowski - członek

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na dzień 30.11.2013 r.

Oddział Warszawski	289 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	46 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	62 członków
Oddział Śląski	50 członków
Oddział Krakowski	92 członków
Oddział Gdański	16 członków
Razem	555 członków

Główne cele i zadania działalności statutowej PTK

Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej, upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, w tym członków Towarzystwa oraz tych, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osób i instytucji będących podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym. Realizując zadania organizacji pożytku publicznego, który to status Towarzystwo uzyskało 27.04.2004 r, swoim oddziaływaniem w tym zakresie obejmuje także grupy i osoby o szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej.

Od początku istnienia głównym celem Towarzystwa było doskonalenie i upowszechnianie wiedzy kryminalistycznej w praktyce dochodzeniowej, śledczej oraz sądowej. Powołanie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego odpowiadało zapotrzebowaniu organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości na naukowo opracowane dowody, usprawniające pracę policjanta, prokuratora, adwokata i sędziego. Dla skutecznego stosowania prawa i efektywnego zwalczania przestępczości niezbędna jest nie tylko znajomość kodeksu karnego i procedury karnej ale także umiejętność kryminalistycznego uzyskiwania i oceniania i wykorzystania środków dowodowych. Do najważniejszych sfer działalności pożytku publicznego Towarzystwa należy zatem:

- 1) działalność w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego w kraju oraz przeciwdziałania patologiom społecznym;
- 2) działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

Cele statutowe Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizuje poprzez wykonywanie następujących zadań statutowych:

- 1) popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalisty oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, m.in. poprzez organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń;
- 2) inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów

- naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami; ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych,
- 3) kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych (m.in. poprzez organizację konkursów wiedzy kryminalistycznej);
  - 4) wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień eksperta i rzeczoznawcy kryminalistyki;
  - 5) reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami;
  - 6) podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa przyczynia się w sposób bezpośredni do popularyzacji wiedzy kryminalistycznej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych i kompetencji szkolonych. W okresie sprawozdawczym zrealizowano wiele form szkoleń, wykładów, kursów itp. M.in.: przeprowadzono cykl szkoleń dla biegłych i kandydatów na biegłych, wykłady dla Prokuratur, szkolenia dla banków, firm ubezpieczeniowych, finansowych, Urzędów Pracy, Urzędów Kontroli Skarbowej, ekspertów oraz studentów prawa. Myślą wiodącą naszych szkoleń było zaprezentowanie możliwości wykorzystania w praktyce śledczej i w pracy ich odbiorców tych standardów i zasad postępowania wypracowanych przez kryminalistykę, które mają bezpośrednie przełożenie na podniesienie efektywności zwalczania i przeciwdziałania przestępczości oraz towarzyszących jej zjawisk. W okresie sprawozdawczym zrealizowano łącznie 87 szkoleń, wykładów i innych form edukacyjnych. W rozbiciu na poszczególne lata statystyka ta przedstawia następująco:

- 1) 2008 rok - 20 szkoleń, głównie z zakresu przeciwdziałania fałszerstwom dokumentów dla pracowników banków, łącznie przeszkolono 391 osób. Szkolenia zostały przeprowadzone przez Centrum Badawczo-Szkoleniowe PTK, jako wyodrębnioną strukturalnie jednostkę PTK do realizacji tego rodzaju zadań;
- 2) 2009 rok - 9 szkoleń z problematyki kryminalistycznych badań dokumentów, m.in. dla Straży Miejskiej, KIR oraz banków, łącznie przeszkolono 202 osoby;

- 3) 2010 rok - 10 szkoleń z zakresu wybranych dziedzin kryminalistyki dla instytucji państwowych, finansowych, banków i innych podmiotów, łącznie przeszkolono 187 osób), Na uwagę zasługuje rozpoczęcie cyklu szkoleń dla Prokuratury Okręgu Warszawskiego. Podczas szkolenia, które miało charakter warsztatowy, uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z praktycznym wykorzystaniem aparatury laboratoryjnej w badaniach kryminalistycznych, m.in. w ekspertyzie dokumentów, wariograficznej i antrposkopijnej;
- 4) 2011 rok - z inicjatywy i pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wychodząc naprzeciw postulatam zgłaszanym przez uczestników I Kongresu Nauk Sądowych, podjęto inicjatywę zorganizowania cyklu szkoleń pt. „Biegły w sądzie” adresowanych do biegłych i kandydatów na biegłych. Program szkolenia obejmował zagadnienia z zakresu prawa dowodowego, zasad wydawania opinii, podstawowych uprawnień i obowiązków biegłego oraz prezentacji opinii przez sądem. Szkolenia w formie 8 godzinnego wykładu interaktywnego prowadziła prof. dr hab. Ewa Gruza. W 2011 r. zrealizowano 5 szkoleń, w których wzięło udział łącznie 111 osób;
- 5) 2012 rok - w Kielcach przeprowadzono szkolenie dla prokuratorów Okręgu Kieleckiego. Szkolenie zostało przeprowadzone przez ekspertów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i obejmowało następujące tematy:
  - *Co nowego w klasycznej i technicznej ekspertyzie pisma i dokumentów?* (dr Mieczysław Goc, mgr Kamila Nowicka Kiliś, mgr Andrzej Łuszczuk),
  - *Techniki identyfikacji osób z monitoringu i komputera* (prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski),
  - *Badania wariograficzne – niewykorzystane możliwości procesowe* (mgr Dariusz Jerzewski),
  - *Nowe możliwości fonoskopii* (mgr Jerzy Dolecki).

W szkoleniu uczestniczyło 36 osób – prokuratorów z Okręgu Kieleckiego.

Na uwagę zasługuje również szkolenie nt. negocjacji policyjnych dedykowane dla prokuratorów okręgu warszawskiego. Uczestniczyło w nim 40 osób – prokuratorów Okręgu Warszawskiego. Szkolenia zostały w całości sfinansowane ze środków na działalność statutową PTK.

Ponadto pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego przeprowadzono szkolenia z zakresu kryminalistycznych badań autentyczności dokumentów dla Krajowej Izby

Rozrachunkowej, Krajowej Izby Gospodarczej oraz firmy First Data. Łącznie przeszkolono 28 osób.

Kontynuowano także cykl szkoleń „*Biegły w sadzie*” (2 szkolenia, w których wzięło udział łącznie 22 osoby). Łącznie w 2012 r. zrealizowano 7 szkoleń dla 104 osób.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano zajęcia praktyczne na kursie ekspertów dokumentów (kurs rozpoczęło w 2006 roku 16 uczestników). Zajęcia prowadzili: prof. dr hab. Ewa Gruza, dr Mieczysław Goc, mgr Eugeniusz Grzechnik, mgr Adolf Wójcik, mgr Andrzej Jarosz, mgr Czesław Biegański. Szkolenie zakończono w 2010 r. Kurs z wynikiem pozytywnym ukończyły 4 osoby.

Działalność sympozjalna (konferencje, wykłady, warsztaty, sympozja itp.)

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne było organizatorem **ogólnokrajowych sympozjów kryminalistycznych**. Były to znaczące przedsięwzięcia naukowe, w których brało udział liczne grono przedstawicieli zarówno nauki, jak i praktyki kryminalistycznej. Sympozja te należały do największych krajowych zgromadzeń pracowników naukowych uniwersyteckich katedr kryminalistyki, ekspertów laboratoriów kryminalistycznych, pracowników pionu dochodzeniowego policji, prokuratorów, sędziów oraz wszystkich tych dla których kryminalistyka stanowi teoretyczną podbudowę zawodu, jest stosowana w praktyce i którzy mogą poszczycić się osiągnięciami w tej dziedzinie .

Pierwsze sympozjum kryminalistyczne odbyło się w Krakowie w 1978 roku i zostało zorganizowane przy współudziale Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. J Sehna i wielkim osobistym zaangażowaniu znakomitego polskiego kryminalistyka Jana Markiewicza. Po wieloletniej przerwie w 1999 roku Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, wychodząc naprzeciw postulatom środowiska, postanowiło reaktywować ideę ogólnopolskich konferencji kryminalistycznych i zorganizowało w **Bystrej Śląskiej II Sympozjum Kryminalistyczne** pod hasłem „*Kryminalistyka na przełomie wieków*”. W dniach od 16 do 19 X 2002r. w **Ryni k/Warszawy odbyło się kolejne, III Sympozjum Kryminalistyczne PTK** pod hasłem "*Kryminalistyka XXI wieku*". W sympozjum tym wzięło udział ponad 200 osób reprezentujących różne środowiska związane z szeroko rozumianą kryminalistyką. W czasie 4 sesji tematycznych, poświęconych takim zagadnieniom, jak:

- wyzwania kryminalistyki wobec współczesnej przestępczości (zwłaszcza narkotykowej, ekonomiczno-finansowej, informatyczno-komputerowej, przestępczości zorganizowanej),

- problematyka kształcenia kryminalistycznego,
- nowe metody i kierunki badań kryminalistycznych,
- rola kryminalistyki w procesie karnym.

Wygłoszono przeszło 80 referatów, którym towarzyszyła ożywiona dyskusja i twórcza polemika. **Kolejne, IV Sympozjum Kryminalistyczne Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego pt. „Kryminalistyka ciągle nowe wyzwania” odbyło się w dniach 15-18 czerwiec 2005 r. w Łącznej k. Kielc.** W trakcie sympozjum wygłoszono 59 referatów pogrupowanych w cztery sesje tematyczne:

- współczesna kryminalistyka, a przestępczość,
- polska kryminalistyka w Unii Europejskiej,
- efektywność czynności procesowo-kryminalistycznych,
- upowszechnianie wiedzy kryminalistycznej.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano następujące sympozja i konferencje ogólnokrajowe:

1. **V Sympozjum Kryminalistyczne PTK „Kryminalistyka – mity, a rzeczywistość”**
2. **I Kongres Nauk Sądowych**
3. **Konferencja „Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych”
(współorganizacja z CLKP)**
4. **Konferencja pt. „Kryminalistyka – Nauka - Praktyka”, z okazji 40-lecia
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego**

V Sympozjum Kryminalistyczne PTK „Kryminalistyka – mity, a rzeczywistość” odbyło się w dniach 28 - 30 maja 2009 r. w Ciechocinku. W sympozjum uczestniczyło ponad 160 osób reprezentujących ośrodki naukowe, policję, prokuraturę, laboratoria kryminalistyczne, producentów dokumentów i druków zabezpieczonych oraz środków techniki kryminalistycznej i inne środowiska i instytucje zajmujące się kryminalistyką lub wspomagające tę dziedzinę nauki.

Tematyka wiodąca tego sympozjum koncentrowała się wokół takich zagadnień, jak:

- aktualne kierunki i metody badań kryminalistycznych,
- kryminalistyczna problematyka współczesnej przestępczości,
- ekspertyza kryminalistyczna i problematyka biegłych sądowych,
- taktyka i profilaktyka kryminalistyczna.

Referat inauguracyjny, pt. „*Wykorzystanie współczesnej kryminalistyki – mity, a rzeczywistość*”, który wzbudził duże zainteresowanie i był inspiracją do wielu wystąpień, wygłosił prof. dr hab. Zdzisław Kegel z Uniwersytetu Wrocławskiego. Na sympozjum zgłoszono 75 referatów, z czego podczas dwóch równoległych sesji, wygłoszono ponad 67. Znakomitą większość wystąpień cechowało nowatorskie ujęcie prezentowanej problematyki. Poruszono w nich wiele tematów bardzo istotnych dla nauki kryminalistyki i środowiska biegłych, jak np. projekty nowych uregulowań prawnych, odpowiedzialność biegłych, praktyczne i teoretyczne zagadnienia ekspertyzy kryminalistycznej, nowe metody badań kryminalistycznych, w tym m.in. z zakresu grafometrii komputerowej w ekspertyzie pisma, nowych zastosowań i możliwości informatyki, zabezpieczeń antyfalszerskich dokumentów, bezinwazyjnych testów analitycznych, nowoczesnych metod trójwymiarowego utrwalania wyglądu miejsc zdarzeń. Wiele wystąpień dotyczyło nowych zjawisk i form działań przestępczych (przestępczość gospodarcza, stadionowa, przeciwko dobrom kultury, czynności procesowo-kryminalistyczne w sprawach pożarowych, wypadków komunikacyjnych, terroryzm i inne zjawiska kryminalne). Interesującą i ważną dla przyszłości kryminalistyki była problematyka standardów czynności kryminalistycznych i opinii biegłych oraz akredytacji laboratoriów kryminalistycznych. Większość wystąpień wywoływała ożywione dyskusje, zarówno podczas sesji, jak i w kuluarach. Sympozjum towarzyszyła prezentacja wydawnictw naukowych i specjalistycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. oraz wystawa sprzętu i materiałów kryminalistycznych, prezentowana przez firmy produkujące środki techniczne wspomagające kryminalistykę.

I Kongres Nauk Sądowych odbył się w Warszawie (w auli Uniwersytetu Warszawskiego) w dniu 27 listopada 2010 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne było jednym z inicjatorów i organizatorów Kongresu. Kongres zgromadził ponad 1000 uczestników z całego kraju. Członkowie PTK aktywnie włączyli się w przygotowanie tego pierwszego, tak reprezentatywnego dla środowiska biegłych forum dyskusyjnego. Kongres przyjął następującą uchwałę końcową:

1. Uczestnicy I Kongresu Nauk Sądowych widzą konieczność pilnego podjęcia działań na rzecz podniesienia statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów.

2. Uczestnicy Kongresu, mając na względzie potrzebę utworzenia reprezentacji biegłych i rzeczoznawców, uznają za celowe powołanie związku organizacji eksperckich oraz ogólnopolskiego stowarzyszenia biegłych.
3. Uczestnicy Kongresu domagają się od Ministerstwa Sprawiedliwości szybkiego zakończenia przerwanych prac nad ustawą o biegłych sędziach.
4. Uczestnicy Kongresu stwierdzają, że aktualny status prawny i finansowy biegłych i ekspertów w Polsce jest niezadawalający, odbiegający od standardów europejskich. Przepisy o wynagradzaniu biegłych powinny uwzględniać wysokie kwalifikacje biegłych i pracochłonność opiniowania oraz być jednakowe dla wszystkich ekspertów. Niezbędne jest także zapewnienie należytej ochrony prawnej biegłych jako podmiotów działających na rzecz wymiaru sprawiedliwości.
5. Uczestnicy Kongresu widzą możliwość usprawnienia funkcjonowania polskiego wymiaru sprawiedliwości i zmniejszenia kosztów jego działania przez należyłą współpracę z biegłymi i reprezentującymi ich organizacjami.
6. Uczestnicy Kongresu uznają za celowe cykliczne organizowanie kongresów biegłych i ekspertów dla realizacji wspólnych celów środowiska podmiotów opiniujących oraz dalszego podnoszenia poziomu opiniowania.

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne włączyło się do realizacji uchwał Kongresu, w tym zwłaszcza dotyczących podniesienia statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów, prac nad ustawą o biegłych sędziach, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów Kongresu było przyśpieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. Kongres powołał zespół reprezentujący biegłych w pracach nad ustawą. Do zespołu zostali włączeni przedstawiciele PTK w osobach prof. dr hab. Tadeusza Tomaszewskiego oraz prof. dr hab. Tadeusza Widły.

Konferencja „Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych” odbyła się w dniach 20-23 listopada 2012 r. w Serocku. Głównym organizatorem konferencji było Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji - Instytut Badawczy. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne było współorganizatorem konferencji. W ramach konferencji zaplanowano sesje plenarne, które pozwoliły zaznajomić się z najnowszym stanem wiedzy o charakterze zarówno ogólnokryminalistycznym, jak i chemicznym oraz następujące sesje specjalistyczne:

- fizykochemiczne badania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów,
- fizykochemiczne badania mikrośladów,
- fizykochemiczne badania materiałów i urządzeń wybuchowych,
- fizykochemiczne badania alkoholu oraz środków działających podobnie do alkoholu w płynach ustrojowych człowieka

Mając na uwadze także aktualność zagadnień dotyczących badań „nowych narkotyków dopalaczy”, organizatorzy Konferencji postanowili również i tej tematyce poświęcić czas w tej ostatniej sesji. Poruszano w niej tematy dotyczące problematyki związanej z gwałtownym rozwojem rynku tzw. dopalaczy, które zawierają w swoim składzie substancje o działaniu psychoaktywnym i związaną z tym zjawiskiem wzrastającą liczbę zatruc. W konferencji uczestniczyło ok. 150 osób.

Konferencja pt. „Kryminalistyka – Nauka - Praktyka”, której głównym organizatorem było PTK, odbyła się w dniach 23-24 maja 2013 r. na Uniwersytecie Warszawskim (współorganizator konferencji) z okazji 40-lecia Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W dwudniowych obchodach wzięło udział ponad 160 osób, w tym przedstawiciele środowisk akademickich, wymiaru sprawiedliwości, policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, ABW, CBA oraz eksperci i członkowie PTK. Zaproszenie do Komitetu Honorowego przyjęli: Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego – prof. dr hab. Marcin Pałys, Prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow – rektor UW poprzedniej kadencji, Przewodniczący Sejmowej Komisji Sprawiedliwości – poseł RP Ryszard Kalisz, Minister Sprawiedliwości RP, Prokurator Generalny RP – Andrzej Seremet, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – płk Dariusz Łuczak, Komendant Główny Policji – nadinsp. Marek Działoszyński, Prezydent m.st. Warszawy - prof. dr hab. Hanna Gronkiewicz-Waltz, Rektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie – prof. dr hab. dr h.c. Brunon Hołyst, Prezes Honorowy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego – prof. dr hab. Mariusz Kulicki.

Podczas dwudniowych obrad najwybitniejsi przedstawiciele polskiej kryminalistyki wygłosili bardzo interesujące referaty i prezentacje, którym towarzyszyła ożywiona dyskusja. Poniżej szczegółowy program konferencji:

Dzień 1 (23.05.2013 r.) - część jubileuszowo-historyczna Konferencji:

- prof. dr hab. dr h.c. Brunon Hołyst – „*Historia powstania Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”,
- prof. dr hab. Mariusz Kulicki – „*40 lat działalności Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”,
- prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski, dr Mieczysław Goc – „*Co robimy, dokąd zmierzamy – dzień dzisiejszy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”.

Dzień 2 (24.05.2013 r.) - część naukowa Konferencji:

Sesja I

Kryminalistyka a prawo – przewodniczący sesji, prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski

- prof. nzw. dr hab. Monika Całkiewicz - *Czy kryminalistyka jest potrzebna współczesnym prawnikom?*
- prof. dr hab. Zdzisław Kegel – *Podmiot czynności oględzinowych ze stanowiska procedury i kryminalistyki*
- prof. dr hab. Ewa Gruza - *Niekończąca się opowieść, czyli drugie dziesięciolecie prac nad ustawą o biegłych*
- prof. nzw. dr hab. Adam Taracha – *Reguły taktyki kryminalistycznej a normy prawa dowodowego*
- prof. dr hab. Jerzy Kasprzak – *Definicja ustawowa broni palnej – ciąg dalszy dyskusji*

Sesja II

Kryminalistyka - metodyka, identyfikacja – przewodniczący sesji, prof. dr hab. Mariusz Kulicki

- mgr Ewelina Jakielaszek (PWPW) – *Model globalnego zarządzania tożsamością*
- prof. dr hab. Tadeusz Widła, dr hab. Marek Leśniak - *Etyczna degeneracja czynności kryminalistycznych*
- prof. dr hab. Bogusław Sygit – *Kilka refleksji o tzw. „białych plamach” w kryminalistyce i możliwościach ich usunięcia*
- prof. nzw. dr hab. Jerzy Konieczny - *Przeciwko kryminalistycznej identyfikacji indywidualnej*
- prof. nzw. dr hab. Jarosław Moszczyński - *Identyfikacja genetyczna - złoty standard czy złoty wyjątek?*

Sesja III

Kryminalistyka – teoria i praktyka śledcza - przewodniczący sesji, prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski

- prof. dr hab. Jan Widacki – *Współczesny zakres nazwy “kryminalistyka”*
- prof. dr hab. Hubert Kołecki – *Polski model kryminalistyki uniwersyteckiej*
- dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz - *I Bóg stworzył kryminalistykę*
- prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz – *Niekonwencjonalne metody śledcze*
- dr Waldemar Krawczyk – *Kryminalistyka a gospodarka*

Sesja IV

Współczesna technika kryminalistyczna - przewodniczący sesji, prof. dr hab. Piotr Girdwoyń

- dr hab. Maria Kała - *Rola toksykologa sądowego w realizacji celu „Wizja Zero” w odniesieniu do bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych*
- prof. nzw. dr hab. Anna Koziczak - *Dlaczego - "złote" pytanie ekspertyzy pismoznawczej*
- prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, dr Mieczysław Goc - *Nowe kierunki badań dokumentów w projektach rozwojowych Uniwersytetu Warszawskiego i Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*
- mgr inż. Marta Bykas-Strękowska – *Innowacyjne technologie w biologii kryminalistycznej*
- Podsumowanie i zakończenie konferencji - prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski.

Podczas uroczystej sesji pierwszego dnia konferencji osobom szczególnie zasłużonym dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i polskiej kryminalistyki wręczono medale pamiątkowe, dyplomy i wyróżnienia. Prof. dr hab. Hubert Kołecki, z okazji jubileuszu pracy naukowej, został uhonorowany Księgą Jubileuszową pt. „*Oblicza Współczesnej kryminalistyki*” pod red. prof. dr hab. Ewy Gruzy oraz otrzymał medal „*Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”. Na ręce Prezesa PWPW, Pana Krzysztofa Żarnotąla, wręczono medal „*Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*” przyznany Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Medale wręczyli: Przewodniczący Kapituły Medalu, prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski i Prezes Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, prof. nzw. dr hab. Bronisław Młodziejowski.

Konferencji towarzyszyła prezentacja wydawnictw kryminalistycznych i wystawa materiałów i sprzętu kryminalistycznego.

Do stałych przedsięwzięć realizowanych przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne należały spotkania naukowe, podczas których wybitni przedstawiciele nauki i praktyki kryminalistycznej prezentowali w formie interaktywnych wykładów swoje dokonania badawcze. W okresie sprawozdawczym (2008 – 2013 r.) zostało wygłoszonych 35 wykładów, m.in. na takie interesujące i wychodzące naprzeciw propozycjom środowiska tematy, jak :

- *Kryminalistyczne badania cyfrowych zapisów mowy* – dr Jacek Rzeszotarski (30 maja 2008 r.),
- *Wyniki sądowo-lekarskich badań zwłok gen. Władysława Sikorskiego* – dr Tomasz Konopka (24.04.2009 r.),
- *Ryzyko wnioskowania na podstawie kopii w świetle komputerowych możliwości odwzorowywania obrazu pisma* – mgr Leszek Koźmiński (25.09.09 r.),
- *Kryminalistyka, a archiwa X* - mł. insp. Paweł Rybicki (24 wrzesień 2010 r.),
- *Techniki identyfikacji osób z monitoringu i komputera* - prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski (18 stycznia 2011 r.),
- *Wykorzystanie technik komputerowych w ekspertyzie pismoznawczej* - mgr Andrzej Łuszczuk, dr Mieczysław Goc (14 czerwca 2011 r.),
- *Interpretacja wyników badań mikrośladu w formie pojedynczego włókna* - dr hab. Jolanta Wąs-Gubała (04 kwietnia 2012 r.),
- *Badanie śladów materiałów polimerowych metoda chromatografii gazowej* - prof. dr hab. Janina Zięba-Palus (04 kwietnia 2012 r.),
- *Badania wieku względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym* - dr Mieczysław Goc, mgr Urszula Konarowska, inż. Marek Miron, mgr Kacper Grodecki (30 kwietnia 2013 r.),
- *Nowe metody badania tonerów i odcisków palców na różnych podłożach* - prof. dr hab. Małgorzata Iwona Szykowska (27 czerwca 2013 r.).

Tę formę działalności Towarzystwa, której celem wiodącym było zaprezentowanie osiągnięć kryminalistyki mających bezpośrednie przełożenie na podniesienie efektywności zwalczania i przeciwdziałania przestępczości oraz podnoszenia kwalifikacji i poszerzania wiedzy, adresowano przede wszystkim do Policji, Prokuratury, pracowników nauki, studentów, ekspertów oraz przedstawicieli tych instytucji, którym wiedza kryminalistyczna może być

przydatna do rozwiązywania bieżących problemów zawodowych. Łącznie wykładów wysłuchało ponad 1500 osób.

Inną nie mniej ważną formą działalności naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego były **warsztaty kryminalistyczne**, których uczestnicy mieli możliwość zaprezentowania nie tylko własnych przemyśleń, doświadczeń i efektów pracy naukowej, ale także nieskrępowanej, zwłaszcza czasowo dyskusji. Do tej pory odbyły się dwa takie spotkania, w Polańczyku i Druskiennikach na Litwie; to drugie przy współudziale kryminalistów z Litwy. III Warsztaty Kryminalistyczne na temat „*Biegły i jego opinia w polskim systemie sprawiedliwości*” odbyły się w dniach 23 - 29 sierpnia 2008 r. w Ciechocinku. Warsztaty kryminalistyczne to ważna i sprawdzona już forma działalności naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. W czasie 5 sesji tematycznych wygłoszono kilkanaście obszernych referatów, które stanowiły wprowadzenie do bardzo ożywionych i polemicznych dyskusji. Poruszano w nich istotne dla nauki i praktyki funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości zagadnienia, prezentując następujące referaty (według kolejności wygłaszania):

1. Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – „*Ocena założeń nowego projektu ustawy o biegłych*”.
2. Dr Mieczysław Goc - „*O potrzebie uregulowań prawnych problematyki biegłych instytucjonalnych*” .
3. Dr Waldemar Suszczewski – „*Biegły i jego opinia w zestawieniu ze zleceńodawcą opinii i powołującym biegłego*”.
4. Dr Jerzy Pobocho – „*Zastosowanie kryminalistyki i innych nauk sądowych w psychiatrii sądowej*”.
5. Dr Aleksandra Tucholska-Lenart – „*Instytucja zarządzana przez jakość w roli biegłego w odniesieniu do projektu nowej ustawy o biegłych*”.
6. Dr Ireneusz Sołtyśzewski – „*Potwierdzenie kompetencji biegłego w systemie zarządzania jakością*”.
7. Mgr Emil Buduj – „*System protekcji dokumentów a skuteczność przeciwdziałania ich podrabianiu*”.
8. Mgr Andrzej Łuszczuk – „*Grafotyp* „ i „*Wskaźnik podobieństwa*” – komputerowe programy do identyfikacji badań pisma ręcznego”.

9. Mgr Henryka Nowakowska – „*Zanik indywidualizmu pisma w wyniku wielomiesięcznej nauki różnych form literniczych i ciągłych zmian obrazu graficznego pisma*”.
10. Mgr Kamila Nowicka-Kiliś – „*Stabilizacja cech grafizmu w podpisach osoby podpisującej się w odmiennych wzorcach kaligraficznych.*”
11. Dr Grażyna Kędzierska – „*Opinia biegłego w przestępczości kobiet*”.
12. Mgr Małgorzata Żoła – „*Istota eksperymentu procesowo-kryminalistycznego*”

IV Warsztaty Kryminalistyczne nt. „*Biegły i jego opinia w polskim systemie prawnym*”

odbyły się w Zabuzu w dniach 29.06. – 06.07.2012 r. W programie warsztatów znalazły się następujące tematy:

1. Prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski - „*Opiniowanie z art. 202 kk – ocena wieku rozwojowego i szacowanie wieku metrykalnego*”.
2. Dr Grażyna Kędzierska - „*Badania nielegalnych wyrobów alkoholowych*”.
3. Prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz - „*Ślepy biegły - lepszy biegły? Pięć sposobów na udaną opinię*”.
4. Dr Mieczysław Goc - „*Ekspertyza dokumentów w praktyce opiniodawczej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego*”.
5. Prof. dr hab. Ewa Gruza - „*Instytucje specjalistyczne jako podmiot opiniujący*”.
6. Dr Mieczysław Goc - „*Grafologia a ekspertyza pismoznawcza*”.

11 marca 2011 r. w siedzibie PTK w Warszawie przeprowadzono dwudniowe warsztaty kryminalistyczne nt. „***Postęp techniczny dla kryminalistyki***”, z udziałem firmy PRECOPTIC Co. (Warszawa) oraz firmy Laboratory Imaging (Praga, Republika Czeska). Uczestniczyło w nich 44 osób, głównie ekspertów z laboratoriów policyjnych. Program warsztatów obejmował: . prezentacje firmy LUCIA FORENSIC (Republika Czeska) nt. oprogramowań specjalistycznych do badań kryminalistycznych (np. analizy i pomiary na obrazach analizowanych obiektów, porównywanie obrazów, przechowywanie w bazie danych itp.), prezentacje specjalizowanych aplikacji dla traseologii, mechanoskopii, do badań powłok lakierniczych, włókien i szkła, zajęcia praktyczne (testowanie sprzętu i wykonania badań przez uczestników na podstawie własnych próbek).

Działalność Oddziałów PTK W ostatnich latach wzrosła znacząco aktywność Oddziałów PTK, w których zorganizowano wiele interesujących spotkań, seminariów, konferencji i innych przedsięwzięć o charakterze naukowym, szkoleniowym i popularyzatorskim, często o

zasięgu ogólnokrajowym. Poniżej przedstawiono wybiórczo najważniejsze dokonania poszczególnych Oddziałów PTK:

Oddział Gdański

Utworzony w 2012 r. Oddział Gdański PTK aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz wspierał działalność nowoutworzonego Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „Modus Operandi”, którego opiekunem naukowym jest dr Małgorzata M. ? Żoła. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego PTK oraz Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „Modus Operandi” w kalendarz wydarzeń wpisały się następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne:

1. 7 listopada 2012 r. – wyjazd do Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na prelekcję związaną z pracą lekarzy medycyny sądowej. Wykład połączony był z zajęciami w prosektorium.
2. 7 grudnia 2012 r. – konferencja naukowa na temat „*Identyfikacji zwłok po śladach biologicznych*”, w której swoje referaty wygłosili: prof. zw. dr hab. Ryszard Pawłowski z Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, dr Elżbieta Kaczorowska z Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz mgr Bożena Wolnikowska z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W konferencji uczestniczyło ok. 280 osób, w tym studenci, pracownicy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, pracownicy Zakładu Medycyny Sądowej oraz policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji w Elblągu.
3. 14 grudnia 2012 r. – wyjazd do Zakładu Karnego w Sztumie, współorganizowany z Europejskim Stowarzyszeniem Studentów Prawa ELSA - Grupą Lokalną ELSA Gdańsk.
4. Pod honorowym patronatem Zarządu Głównego i Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego zostały przeprowadzone trzy konkursy: I Konkurs Wiedzy Kryminalistycznej, Konkurs na logo Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki oraz Konkurs na logo Muzeum Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. W konkursach tych wzięli udział wyłącznie studenci prawa i administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Patronat medialny nad wszystkimi konkursami objęło czasopismo „Edukacja Prawnicza”, którego wydawca był sponsorem nagród książkowych.

Nagrody książkowe w postaci publikacji o tematyce kryminalistycznej ufundowało Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

5. 25 stycznia 2013 r. – uroczyste otwarcie Muzeum Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji UG. Przedsięwzięcie zorganizowane przez Pracownię Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UG oraz Dyрекcję Muzeum Kryminalistyki WPiA UG. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Zarząd Główny i Rada Naukowa PTK. Patronat medialny sprawowało czasopismo „Edukacja Prawnicza” i gazeta „Dziennik Bałtycki”. Przedsięwzięcie sfinansowane ze środków PTK oraz pomocy finansowej Dziekana Wydziału Prawa i Administracji dr hab. Jakuba Steliny, Prof. UG.
6. 15 marca 2013 r. – konferencja naukowa pt. Wszystkie oblicza zgwałcenia: prelegentami byli: kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego dr hab. med. Zbigniew Jankowski, a także mgr Justyna Poznańska - biegła z zakresu psychologii śledczej przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku.

Oddział Krakowski

1. W dniu 28 października 2008 r. wspólnie z Laboratorium Kryminalistycznym Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie zorganizowano „*KRAKOWSKIE FORUM HEMOGENETYKI*”. Celem forum była wymiana doświadczeń w zakresie metod badawczych oraz prezentacja spektrum badań wykonywanych przez krakowskie laboratoria dla potrzeb organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, na tle światowych osiągnięć w dziedzinie analizy DNA.
2. W 2009, 2010 i 2011 r. z inicjatywy Oddziału odbyły się spotkania z młodzieżą szkół średnich z terenu Krakowa. Wykłady popularno-naukowe o tematyce kryminalistycznej i prawnej wygłosiła p. dr Ewa Sadowska, członek Rady Naukowej PTK. Przeprowadzono także ćwiczenia praktyczne z daktyloskopii.
3. W dniu 14 grudnia 2010 odbyło się zebranie naukowe Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, zorganizowane wspólnie z o. krakowskim PTMSiK. Referaty wygłosili: dr Andrzej Czubak „Rola antropologa we współczesnych naukach sądowych” oraz dr Tomasz Konopka „Sprawozdanie z badań grobów masowych z okresu II Wojny Światowej, na terenie stacji kolejowej Częstochowa-Stradom”.

4. W dniu 18 kwietnia 2012 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Oddziału Krakowskiego PTK. W ramach zebrania zostały przedstawione dwie prezentacje: „Badania identyfikacyjno-porównawcze materiałów pisarskich metodą spektrometrii Ramana” – prelegent dr Marcin Kunicki (IES), „Analiza identyfikacyjna składu materiałów kryjących metodą elektroforezy kapilarnej” - prelegent mgr Agnieszka Kula (Zakład Chemii Analitycznej UJ).

Oddział Kujawsko-Pomorski

1. W dniach 26 – 27 maja 2008 r. Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wraz z Katedrą Kryminalistyki i Studenckim Kołem Naukowym Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UMK był organizatorem sesji naukowej pn. „Maraton kryminalistyczny”, podczas której przeprowadzono zajęcia i wygłoszono następujące referaty:
  - Pułapki kryminalistyczne - podinsp. Marek Łachacz,
  - Wizualizacja śladów dermatoskopijnych - kom. Sławomir Zubański,
  - Czynności pozaprocesowe według ustawy o Policji - podinsp. w st. spocz. Jacek Kudła.
2. Oddział Kujawsko-Pomorski uczestniczył także w organizacji konferencji naukowej „*Ius est ars boni et aequi*”, która odbyła się w dniach 5 – 6 czerwca 2008 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Podczas dwóch dni obrad wygłoszono dziewiętnaście referatów ujętych w trzech panelach dyskusyjnych. Materiały z konferencji ukazały się w publikacji o tym samym tytule. Swój patronat i wsparcie finansowe zapewnił również Zarząd Główny i Rada Naukowa Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.
3. W dniu 1 grudnia 2009 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMK odbyła się sesja naukowa pt. „*Kryminalistyka dla prawa – prawo dla kryminalistyki*”, której organizatorami byli pracownicy Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz członkowie Zarządu Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTK. Okazja była szczególnie uroczysta z uwagi na jubileusz 40 – lecia Zakładu i Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu. Dr Violetta Kwiatkowska- Wójcikiewicz przedstawiła zgromadzonym prezentację na temat historii toruńskiej kryminalistyki, która jest ściśle związana z osobą Profesora Mariusza Kulickiego. Po zakończeniu uroczystości

jubileuszowych rozpoczęła się sesja naukowa, w trakcie której zostały wygłoszone niezwykle interesujące referaty:

- Biometryczna identyfikacja grupowa - prof. dr hab. Mirosław Owoc, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
  - Kryminalistyka historykom czy historia kryminalistyki? - prof. dr hab. Ewa Gruza, Uniwersytet Warszawski,
  - Judykatura a kryminalistyka - prof. dr hab. Anna Koziczak, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego,
  - Stare koncepcje w nowym wieku, czyli Edmond Locard zawsze aktualny - dr Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz,
  - Prawne i kryminalistyczne elementy protokołu oględzin - dr Grażyna Kędzierska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski i Uniwersytet w Białymstoku,
  - Błędy w jednej sprawie, czyli jeszcze raz o potrzebie znajomości kryminalistyki przez prawników - prof. dr hab. Jerzy Kasprzak, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski i Uniwersytet w Białymstoku, Czas w kryminalistyce - prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz.
4. W dniach 26 – 30 kwietnia 2010 r. 30-osobowa grupa studentów ze Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki wraz z opiekunem naukowym - mgr Małgorzatą Marią Żołą – pod patronatem Oddziału PTK i przy wsparciu organizacyjno-finansowym Zarządu Głównego i Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, uczestniczyła w warsztatach kryminalistycznych zorganizowanych przez pracowników Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. W programie zajęć znalazły się takie tematy jak: daktyloskopia, wybrane zagadnienia z zakresu medycyny sądowej, traseologia, fotografia kryminalistyczna, pułapki kryminalistyczne, fałszerstwa dokumentów oraz wariografia kryminalistyczna.

Oddział Śląski

1. W styczniu 2008 r. odbyło się spotkanie z udziałem pracowników Katedry Kryminalistyki UŚ, ekspertów Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Katowicach oraz kadry dydaktycznej Śląskiej Szkoły Policji na temat Współczesne zabezpieczenia dokumentów osobistych. Szkolenie przeprowadziły dwie specjalistki ds. zabezpieczeń dokumentów z Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, panie Ewelina Jakielaszek (ekspert dokumentów PTK) i Marzena Sadecka (członek PTK),

2. W maju 2008 r. zorganizowano spotkanie, na którym mgr Zbigniew Szachnitowski, członek PTK, naczelnik Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Katowicach, omówił wyniki oględzin miejsca katastrofy hali wystawienniczej w Katowicach, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji oględzin.
3. W dniach od 27 do 29 kwietnia 2009 r. przeprowadzono warsztaty dla ekspertów z laboratorium kryminalistycznego w ramach zaaranżowanych rozpraw prowadzonych przez zawodowych sędziów z udziałem zawodowych adwokatów i zawodowych prokuratorów.
4. W 2009 r. Zainicjowano i kontynuowano program "CSI w Katowicach" dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Odbyły się trzy spotkania dla poszczególnych grup wiekowych.
5. W dniu 20.10.2010 r. zorganizowano odczyt w Wyższej Szkole Bankowości i Rachunków nt. Spór o autentyczność listów Chopina. Odczyt wygłosił prof. dr hab. Tadeusz Widła.
6. W grudniu 2011 r. zaprezentowano wykład nt. „Wandalizm na dziełach sztuki”, wygłoszony przez mgr. Ryszarda Krawczyka na Uniwersytecie Śląskim.
7. W 2011 r. Oddział Śląski współudział również w organizacji seminariów doktoranckich nt. „Zabezpieczanie dokumentów informatycznych”
  - „Biegły w zakresie informatyki śledczej”
  - „Konfrontacja przesłuchiwanym”
8. W czerwcu 2013 r., wspólnie ze Śląską Szkołą Policji, Katedrą Kryminalistyki UŚ i Wojewódzkim Laboratorium Kryminalistycznym, zorganizowano dwudniową konferencję naukową nt. Kryminalistyka w walce z przestępczością, z okazji 50-lecia naukowej kryminalistyki na Śląsku.

Oddział Warmińsko-Mazurski

1. W 2008 r. Oddział Warmińsko-Mazurski był współorganizatorem seminarium w ramach cyklu „Spotkania Kryminalistyczne”, podczas którego wygłoszono następujące referaty:
  - *Antropologiczne metody identyfikacji osób i zwłok* - prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski, Kierownik Zakładu Kryminalistyki i Medycyny Sądowej Wydziału Prawa i Administracji UWM,
  - *ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych* - Michał Czyżewski, Wiceprezes Zarządu Fundacji ITAKA,

- *Poszukiwania zaginionych w warunkach pokoju, wojny i innych sytuacjach krytycznych - doświadczenia ITAKI* - Wojciech Tochman, Prezes Zarządu Fundacji ITAKA,
  - *Genetyczne metody identyfikacji osób i zwłok* - dr Jakub Czarny, Instytut Genetyki Sądowej w Bydgoszczy, ekspert Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego;
  - *Identyfikacja spalonych zwłok ludzkich a tkanka włosowa* - dr Renata Włodarczyk, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie ;
  - *Identyfikacja ofiar tsunami* - dr Ireneusz Sołtyszewski, Zakład Kryminalistyki i Medycyny Sądowej Wydziału Prawa i Administracji UWM.
2. 23.04.2009 r. Odział Warmińsko-Mazurski był współorganizatorem Seminarium pt. *"Techniczne zabezpieczenia dokumentów publicznych"*, które odbyło się w Centrum Konferencyjnym UWM, z udziałem około 30 uczestników. Współorganizatorem tego przedsięwzięcia kryminalistycznego było Koło Nauk Penalnych działające na Wydz. Prawa i Administracji UWM.
  3. Z cyklu *"Spotkania Kryminalistyczne"* w dniu 7.05.2009 r. zorganizowano w Centrum Konferencyjne UWM spotkanie pt. *"Olsztyńska Kryminalistyka"*, w którym uczestniczyło około 100 uczestników. Współorganizatorami spotkania było Laboratorium Kryminalistyczne KWP w Olsztynie oraz Koło Nauk Penalnych.
  4. Współdział w organizacji ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *„Ile warte jest twoje życie? Prawne i społeczno-kryminologiczne aspekty zjawiska porwań dla okupu”*, która odbyła się w Olsztynie 25-26.02.2010 r. W konferencji uczestniczyło ok. 500 osób.
  5. V Spotkanie Kryminalistyczne, 15.04.2010 r., Podpis autentyczny czy fałszywy; wykładowcami były dwie ekspertki badań dokumentów z Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Olsztynie; 56 uczestników.
  6. Szkolenie w zakresie ujawniania i zabezpieczania śladów linii papilarnych na potrzeby wolontariatu studenckiego Projektor; 21.10.2010 r.; liczba przeszkolonych osób – 31; szkolenie przeprowadził dr J. Moszczyński.
  7. Współdział w organizacji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *„Zakazana kolekcja. Wolność gospodarcza a integracja państwa”*, która odbyła się 25 marca 2011r. na Wydziale Prawa i Administracji UWM w Olsztynie.
  8. Wykład w dniu 08.03.2012 r. dla członków Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji UWM pt. *Możliwości wykrywania*

przestępstw przy wykorzystaniu śladów kryminalistycznych – prof. dr hab. Jarosław Moszczyński.

9. Zorganizowanie w dniu 25.10.2012 r. seminarium z cyklu „Spotkania Kryminalistyczne” pt. Kryminalistyczne badania broni palnej.

Oddział Warszawski

1. Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wraz z Katedrą Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego zorganizował w dniu 12 maja 2009 r sesję naukową z okazji XX rocznicy wdrożenia badań DNA do kryminalistyki polskiej. Gościem honorowym sesji był prof. dr hab. Ryszard Słomski z Instytutu Genetyki Człowieka PAN, który otrzymał dyplom PTK „Zasłużony dla kryminalistyki polskiej”. W trakcie sesji, którą prowadziła Prezes Oddziału Warszawskiego PTK, dr Aleksandra Tucholska – Lenart wygłoszono następujące referaty:

- *Trudne początki ...* – prof. dr hab. Ryszard Słomski,
- *Ze wspomnień eksperta badań DNA* – dr Aleksandra Tucholska – Lenart,
- *Dowód naukowy w procesie karnym* – prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski z Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW,
- *Raport na temat DNA – 20 lat później* – prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz z Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UJ,
- *Genologia w sądzie* – prof. dr hab. Ewa Gruza z Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW
- *Współczesna ekspertyza kryminalistyczna z dziedziny badań DNA* – mgr Jolanta Wujec z Biura Badań Kryminalistycznych ABW
- *Wszystkie geny człowieka* – prof. dr Piotr Węgleński

2. W ramach działalności statutowej Oddziału Warszawskiego PTK, w latach 2009 – 2011 dr Aleksandra Tucholska – Lenart wygłosiła cykl wykładów z dziedziny badań DNA oraz problematyki biegłych, według poniższego zestawienia:

- *Opinia biegłego z dziedziny badań DNA* - wykład dla seminarzystów Katedry Kryminalistyki WPiA UW,
- *Współpraca biegłego z organem procesowy* - wykład dla ekspertów BBK ABW,
- *Moja przygoda z biologią kryminalistyczną* – wykład na zaproszenie Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych,

- *Opinia biegłego, harmonizacja procedur oraz normy ISO w kryminalistycznych badaniach DNA* - seminarium magisterskie na WPiA UW,
  - *Terroryzm i katastrofy masowe - wyzwaniem kryminalistyki XXI wieku* - wykład inauguracyjny w COS ABW,
  - *Wykorzystanie metod biologii molekularnej w identyfikacji ofiar katastrof masowych* - otwarte Studium Kryminalistyczne UW,
  - *Biegły i jego opinia w polskim systemie sprawiedliwości* - wykład dla członków Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych,
  - *Procedury Interpolu w identyfikacji ofiar katastrof masowych* – wykład w PTK,
  - *Identyfikacja ofiar katastrof masowych* – seminarium w siedzibie Biura Badań Kryminalistycznych ABW,
  - *Dowód z opinii biegłego badań DNA* - seminarium dla studentów Wydziału Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach
3. Organizacja wizyty studentów Wydziału Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach w Laboratorium Kryminalistycznym KSP i Laboratorium Kryminalistycznym PTK (maj 2011 r.).
4. W dniu 14 grudnia 2012 w przeddzień dwudziestej rocznicy dokonania pierwszej w Polsce identyfikacji śladów biologicznych z zastosowaniem techniki PCR przez zespół ekspertów biologii Zakładu Kryminalistyki i Chemii Specjalnej Urzędu Ochrony Państwa /obecnie ABW/ zorganizowano seminarium poświęcone ówczesnemu przełomowi w opiniowaniu na rzecz organów procesowych. Wspomnieniami z tamtych pionierskich czasów podzieliła się z uczestnikami dr Aleksandra Tucholska – Lenart, prezentując historyczne już dziś fotografie z dnia 15.12.1992 dokumentujące pierwsze w polskiej kryminalistyce wyniki amplifikacji DNA ze śladów krwi oraz hybrydyzacji ampliconów z sondami molekularnymi dla poszczególnych alleli locus DQA1. Uczestnicy zapoznali się także z n/w prezentacjami:
- *Wpływ techniki PCR na rozwój nowoczesnej kryminalistyki* – Agnieszka Jaworska /Biuro Badań Kryminalistycznych ABW/,
  - *Identyfikacja genetyczna z wykorzystaniem nowoczesnych technik multidyscyplinarnych* – dr Rafał Wierchosławski /lider naukowy Biura Badań Kryminalistycznych ABW/,
  - *Analiza śladów krwawych użytecznym narzędziem w kryminalistyce* – Kacper Choromański /International Association of Blood Pattern Analysts /.

Spotkanie zakończyła dyskusja dotycząca znaczenia dowodu naukowego; w tym dowodu z badań DNA dla potrzeb opiniowania na rzecz organów procesowych, której moderatorem był prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski.

5. Oddział Warszawski patronował również zebraniom naukowym organizowanym w siedzibie PTK.

Konkursy Kryminalistyczne

Od 1999 roku Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne organizuje ogólnopolskie konkursy na pracę roku z dziedziny kryminalistyki, którym w roku 2002 nadano imię prof. Tadeusza Hanauska. Do tej pory odbyło się 14 edycji konkursu, do których zgłoszono 159 prac w różnych kategoriach (monografie, prace habilitacyjne, doktorskie, magisterskie i inne opracowania i artykuły naukowe). Przedsięwzięcie to przyczyniło się do popularyzacji kryminalistyki, stanowi doskonałą okazję do przeglądu aktualnych osiągnięć praktycznych i teoretycznych z dziedziny kryminalistyki, a także w istotny sposób wpływa na podniesienie poziomu opracowań naukowych z tego zakresu.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 6 edycji Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska na pracę roku z dziedziny kryminalistyki, na które zgłoszono 68 prac.

W konkursach tych ogółem nagrodzono:

- w kategorii monografii - 12 prac,
- w kategorii rozpraw doktorskich - 6 prac,
- w kategorii prac habilitacyjnych - 3 prace oraz
- innych prac i publikacji - 47.

Były to nagrody finansowe (maksymalna wysokość 3000 zł) oraz wyróżnienia dyplomami. Głównym fundatorem nagród była Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, członek wspierający Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego oraz Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

Od 2009 r. organizowany jest także Konkurs Na Nagrodę Profesora Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków. Fundatorem nagród jest Prof. dr hab. dr h.c. Brunon Hołyst, który przekazuje na ten cel Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu odpowiednie środki finansowe. Regulamin Konkursu stanowi, że nagroda jest przyznawana przez Radę Naukową jednemu lub dwóm laureatom, na podstawie wniosku Komisji Konkursowej. Laureaci w chwili przyznania nagrody nie powinni przekroczyć 35 roku życia.

Nagrody są przyznawane osobie lub osobom, których dorobek naukowy lub zawodowy Komisja Konkursowa uzna za wybitny, wyróżniający się spośród dorobku osób zgłoszonych do Konkursu. Dorobek ten może obejmować pracę doktorską lub inne opracowanie o tematyce kryminalistycznej bądź też znaczące osiągnięcie praktyczne polegające m.in. na opracowaniu lub rozwinięciu nowej metody badań kryminalistycznych, wprowadzeniu do praktyki kryminalistycznej innowacyjnego rozwiązania technicznego lub organizacyjnego, zrealizowaniu projektu naukowego o priorytetowym znaczeniu dla nauki i praktyki kryminalistycznej. Do tej pory odbyły się 3 edycje Konkursu (w latach: 2009, 2010 i 2012). Na konkurs ogółem zgłoszono 9 wniosków o przyznanie nagród. Rada Naukowa na wniosek Komisji Konkursowej przyznała 6 nagród, w tym jedną nagrodę w wysokości 6000 zł, 4 nagrody po 5000 zł i jedną nagrodę w wysokości 4000 zł. Przyznając nagrody Komisja, po zaznajomieniu się z uzasadnieniami wniosków, uwzględniając kryteria formalne i merytoryczne, brała pod uwagę przede wszystkim:

- wiek kandydatów,
- dotychczasowe osiągnięcia naukowe i eksperckie,
- perspektywy dalszego rozwoju naukowego,
- znaczenie tematyki zgłoszonych prac dla nauki i praktyki kryminalistycznej.

Wspieranie studenckiego ruchu naukowego

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich, jak:

1. Jubileuszowa Sesja Naukowa z okazji 5-lecia Studenckiego Koła Kryminalistów na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego w dniu 19. 12. 2008 r., w której uczestniczył dr Mieczysław Goc wiceprezes PTK, wygłaszając wykład nt. Rola PTK w rozwoju kryminalistyki.
2. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego TEMIDA UW, poświęcone zagadnieniom śladów biologicznych. Warsztaty odbyły się w dniu 04.12.2008 r. na Uniwersytecie Warszawskim. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK.
3. Ogólnopolska konferencja naukowa II Dni Kryminalistyki Wydziału Prawa Uniwersytetu Rzeszowskiego, która odbyła się w dniach 8-10 maja 2008 r. w Rzeszowie pod

honorowym patronatem m.in. Ministra Sprawiedliwości. Przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego dr Adam Mazurek wygłosił wykład na temat geologii kryminalistycznej.

4. Międzyuniwersytecki obóz naukowy – Legionowo 2009 zorganizowany w dniach 6 – 9 stycznia 2009 r. w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie przez Koło Naukowe Administratywistów „Ad rem” Uniwersytetu Adama Mickiewicza i Koło Naukowe Prawa Karnego Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego „Iustitia” w ramach projektu „IN iustam rem”. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne objęło patronat honorowy i wsparło finansowo to przedsięwzięcie. Uczestnicy obozu mieli możliwość zapoznania się z pracą Laboratorium Kryminalistycznego PTK.
5. Dni Edukacji Klinicznej, Toruń 5 – 7 maja 2009 r. zorganizowane przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Grupa Lokalna ELSA Toruń. Jednym z patronów honorowych był Prezes Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski.
6. VIII Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego TEMIDA UW, poświęcone najnowocześniejszym technikom wykorzystywanym przez polskie laboratoria kryminalistyczne. Warsztaty odbyły się w dniu 01 kwietnia 2009 r. na Uniwersytecie Warszawskim. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK.
7. Warsztaty Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu zorganizowane w dniach 17 – 20 marca w Szkole Policji w Słupsku. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne wsparło finansowo i organizacyjnie to przedsięwzięcie.
8. Inscenizacja procesu karnego Margarity Gorgonowej zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Karnego TEMIDA UW, w dniu 23 stycznia 2009 r.
9. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, poświęcone zagadnieniom prawa policyjnego oraz oględzinom miejsc zdarzeń i zabezpieczaniu śladów kryminalistycznych. Warsztaty odbyły się w dniach 28 czerwca – 01 lipca 2010 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.

10. Warsztaty zorganizowane przez Studenckie Koła Naukowe Kryminalistyki i Katedrę Kryminalistyki WPiA UMK w dniach 26-30 kwietnia 2010 roku w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK z Oddziału Kujawsko- Pomorskiego PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.
11. Dofinansowanie dla studentki prawa UW udziału w kursie Summer School on Crime, Law and Psychology 2010 w Pradze organizowanym przez Center of Public Policy w Pradze.
12. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane w 2011 r. przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, poświęcone specjalistycznym zagadnieniom z zakresu techniki i taktyki kryminalistycznej związanym z realizacją zadań Straży Granicznej. Warsztaty odbyły się we współpracy z Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie na terenie tego ośrodka szkoleniowego. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.
13. Konferencja naukowa zorganizowana przez Oddział Warmińsko-Mazurski wraz ze studenckim stowarzyszeniem ELSA, która odbyła się w dniu 25 marca 2011 r. na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Konferencja odbyła się pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i uzyskała dofinansowanie ze strony PTK.
14. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki przy Wydziale Prawa i Administracji UMK. Warsztaty odbyły się we współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była dr hab. Violetta Kwiatkowska Wójcikiewicz, prezes Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.
15. Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Prawo dowodowe: wczoraj, dziś i jutro. Aspekty procesowe i kryminalistyczne”, Rzeszów, 7 maja 2012 r., której współorganizatorem było Koło Naukowe Prawa Karnego Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego „Iustitia”. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne objęło patronat honorowy nad tą konferencją.
16. X Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”, poświęcone specjalistycznym zagadnieniom z zakresu techniki i taktyki kryminalistycznej. Warsztaty odbyły się w Centralnym Ośrodku Szkolenia Straży Granicznej im. Józefa Piłsudskiego w Koszalinie w dniach 6-

- 10 sierpnia 2012 r. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK. Warsztaty odbyły się pod patronatem przy dofinansowaniu ze strony PTK.
17. Studencka konferencja naukowa nt. Naga broń, czyli wszystko, co o broni chciałbyś wiedzieć, a boisz się zapytać, zorganizowana w dniu 17 kwietnia 2013 r. przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki i Studenckie Koło Naukowe Prawa Karnego przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne objęło patronat honorowy nad tą konferencją i udzieliło wsparcia finansowego.
18. Warsztaty Kryminalistyczne zorganizowane przez Koło Naukowe Kryminalistyki „Modus Operandi” przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, poświęcone zagadnieniom z zakresu wariografii, mechanoskopii, daktyloskopii i traseologii. Warsztaty odbyły się w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie w dniach 3-5 kwietnia 2013 r. Opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była dr Małgorzata Żoła – wiceprezes Oddziału Gdańskiego PTK. Warsztaty odbyły się pod patronatem, przy dofinansowaniu ze strony PTK.
19. Konferencja naukowa pt. Stan polskiego systemu penitencjarnego: diagnoza problemów i propozycje naprawy, której współorganizatorem było Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA”. Konferencja odbyła się w dniu 13 maja 2013 r. na Uniwersytecie Warszawskim. Konferencja odbyła się pod patronatem przy dofinansowaniu ze strony PTK.

Działalność wydawnicza i biblioteczna

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładało dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje poświęcone problematyce kryminalistycznej. Przez wiele lat dzięki zaangażowaniu prof. Brunona Hołysta wydawany był periodyk pt. „*Patologia Społeczna. Zapobieganie*”. Towarzystwo uczestniczyło także w edycji periodyku pt. „*Postępy Kryminalistyki*” wydawanego pod red. prof. B. Hołysta w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. W roku 2007 pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została wydana książka „*Ślady kryminalistyczne. Ujawnianie, zabezpieczanie, wykorzystanie*” (red. Mieczysław Goc i Jarosław Moszczyński), której idea i zawartość treściowa nawiązuje do wydawanej przed laty przez Zakład Kryminalistyki KG MO publikacji pt. „*Ślady*”.

Aktualnie od 2000 roku PTK wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW wydaje periodyk „*Problemy Współczesnej Kryminalistyki*”, którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć naukowych Towarzystwa i jego członków. W kolejnych tomach wydanych w latach 2008 -2013 ukazały się artykuły o następującej problematyce:

- w XII tomie, który ukazał się w 2008 r., znalazły się artykuły dedykowane prof. dr hab. Karolowi Sławikowi z okazji jubileuszu jego pracy naukowej;
- w XIII tomie, który ukazał się w 2009 r., znalazły się prace napisane przez uczestników seminarium doktorskiego prowadzonego w Katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Tradycyjnie znalazły się w nim także teksty przygotowane przez autorów z różnych ośrodków uniwersyteckich, naukowców i sympatyków kryminalistyki, a także uczestników III Warsztatów Kryminalistycznych zorganizowanych przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne w 2008 roku w Ciechocinku;
- w XIV tomie, który ukazał się w 2010 r., znalazły się wystąpienia uczestników V Sympozjum Kryminalistycznego zorganizowanego w maju 2009 r. w Ciechocinku przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne oraz prace napisane przez uczestników seminarium doktorskiego prowadzonego w Katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Tradycyjnie znalazły się w nim także teksty przygotowane przez autorów z różnych ośrodków uniwersyteckich, naukowców i sympatyków kryminalistyki.
- w XV tomie, który ukazał się w 2011 r., znalazły się artykuły dotyczące bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-kryminalistycznych. Nowością tego tomu, jest przedłożenie nadesłanych prac do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach prof. dra hab. Bronisława Młodziejowskiego i dra Wacława Brzęka;
- w XVI tomie, który ukazał się w 2012 r., również opublikowano teksty dotyczące bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-kryminalistycznych, których autorami byli w głównej mierze uczestnicy seminarium doktorskiego prowadzonego w Katedrze Kryminalistyki UW. Podobnie jak to miało miejsce w odniesieniu do poprzedniego tomu, prace opublikowane w tym tomie zostały przedłożone do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele

nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach dra hab. Jarosława Moszczyńskiego i prof. dr hab. Bronisława Młodziejowskiego.

W 2013r. ostatecznie dostosowano regulamin publikowania i recenzowania prac w periodyku do wymogów punktacji IF. Zgłoszono również w tej sprawie wnioski do MNiSW.

Od wielu lat trwają prace nad polską bibliografią kryminalistyczną, która jest wielkim przedsięwzięciem naukowym zainicjowanym przed wielu laty przez prof. Brunona Hołysta przy współudziale prof. Huberta Koleckiego. W 2008 r. zakończono prace redakcyjne i oddano do druku kolejny, III t. bibliografii obejmujący lata 1980-1989. Zawiera on ponad 5 tys. pozycji bibliograficznych z kryminalistyki i nauk pokrewnych. Wydanie tego tomu powierzono Centrum Badawczo-Szkoleniowemu PTK, a na jego publikację uzyskano wsparcie finansowe ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

Dalsze tomy w przygotowaniu. W 2011 r. zakończono zaś prace redakcyjne i wydano kolejny, V t. bibliografii obejmujący lata 2001 - 2008. Zawiera on ponad 7 tys. pozycji bibliograficznych z kryminalistyki i nauk pokrewnych. Dotychczas opracowano ponad 17 tys. pozycji bibliograficznych, obejmujących lata 1980-2008. Drukiem ukazały się łącznie 3 tomy bibliografii (t. III, IV i V). W przygotowaniu jest tom I i II (lata 1818 - 1979). Docelowo bibliografia obejmie wszystkie publikacje z dziedziny kryminalistyki i pogranicza, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej.

We współpracy ze Stowarzyszeniem Absolwentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w 2010 roku wydano także monografię pt. *„Co nowego w kryminalistyce – przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości”*, opartą na wybranych referatach uczestników wspomnianego V Sympozjum Kryminalistycznego.

W 2013 r., z okazji jubileuszu powołania Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 1973 roku, wydano okolicznościową publikację pt. *„Czterdzieści lat minęło .....Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne - organizacja pożytku publicznego 1973-2013”*.

W 2005 roku utworzono Bibliotekę Kryminalistyczną Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych członków PTK i innych zainteresowanych. Biblioteka cieszy się zwłaszcza dużym uznaniem ekspertów kryminalistyki

oraz studentów przygotowujących prace magisterskie z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju, a także osób przygotowujących publikacje i dysertacje naukowe. Aktualnie zbiory biblioteczne liczą ponad 1300 pozycji, których wykaz, systematycznie aktualizowany, znajduje się na stronie internetowej PTK. W okresie sprawozdawczym zasoby biblioteki PTK zwiększyły się o 355 pozycji.

Działalność naukowo-badawcza

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Centrum Badawczo-Szkoleniowe PTK, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim, na podstawie podpisanych umów konsorcjum, zrealizowało w latach 2009 - 2012 roku dwa projekty rozwojowe:

- projekt pt. *„Opracowanie metodyki i programów oraz zbudowanie stanowiska do badań identyfikacyjnych pisma i podpisów przy wykorzystaniu grafometrii komputerowej”*
- projekt pt. *„Opracowanie metodyki oraz zbudowanie stanowiska do badań chronologii zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym”*

Projekt rozwojowy pt. *„Opracowanie metodyki i programów oraz zbudowanie stanowiska do badań identyfikacyjnych pisma i podpisów przy wykorzystaniu grafometrii komputerowej”* realizowano w latach 2009 – 2011. Końcowym efektem projektu było opracowanie zestawu 4 programów do komputerowej identyfikacji pisma ręcznego o nazwie **„GLOBALGRAF”**, które w znaczący sposób rozszerzają dotychczasowe spektrum badawcze, poprzez wykorzystanie w szerszym niż dotychczas stopniu grafometrycznych i strukturalno-geometrycznych cech pisma, umożliwiają analizę parametrów kinetyczno konstrukcyjnych pisma oraz wizualizację parametrów motorycznych (cieniowanie linii graficznej). Parametry te należą do najistotniejszych dla kierunku opiniowania i oceny właściwości pisma. Rozszerzenie spektrum analitycznego i zastosowanie do wyznaczania cech technik komputerowych stanowi istotny postęp w obiektywizowaniu i standaryzacji badań pismoznawczych. Finalny produkt GLOBALGRAF zawiera:

- program do weryfikacji strukturalnych, wielkościowych, parametrów pisma (RAYGRAF);
- program do weryfikacji strukturalno-geometrycznych parametrów pisma (GRAFOTYP);

- program do weryfikacji konstrukcyjno-kinetycznych cech pisma (KINEGRAF);
- program do wizualizacji motorycznych cech pisma (SKANGRAF).

Drugi projekt rozwojowy, realizowany wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim w latach 2010 – 2012, pt. „*Opracowanie metodyki oraz zbudowanie stanowiska do badań chronologii zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym*”, umożliwił opracowanie kompleksowej metody oraz zbudowanie modelowego stanowiska do badania względnego wieku dokumentów wytworzonych poprzez dopisanie tekstu (badanie kolejności krzyżujących się linii) lub sporządzonych poprzez wypełnienie dokumentów in blanco. Pozwoliło to na wdrożenie do praktyki opiniodawczej metod weryfikacji autentyczności tak wytworzonych dokumentów. Szczególnie istotną kwestią, której rozwiązanie stało się możliwe dzięki zrealizowanemu projektowi badawczemu jest określenie kolejności naniesienia zapisów ręcznych względem wydruków laserowych i kserograficznych na dokumentach wytwarzanych tą techniką, gdy zapis ręczny (podpis) nie krzyżuje się z tekstem drukowanym. W realizacji projektu uczestniczyli eksperci i pracownicy naukowci UW, PTK, Biura Badań Kryminalistycznych ABW i CLKP. Kierownikiem obu projektów był prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski. Projekty zostały sfinansowane ze środków na naukę NCBiR. Dzięki realizacji tego projektu znacznemu poszerzeniu uległa baza laboratoryjna PTK zyskując nowe możliwości badawcze w zakresie dokumentów i chemii kryminalistycznej.

W ramach działalności badawczo-naukowej opracowano opinię nt. projektu badawczego pt. „*Badania zmienności genetycznej na poziomie komórkowym – nowe możliwości identyfikacji genetycznej*”. Opinię w imieniu PTK przygotował prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski.

Opracowano także opinię projektu zgłoszonego przez UJ nt. kompleksowego wykorzystania zaawansowanych technik analitycznych do wykrywania przestępstw przeciwko dokumentom. Opinię przygotował dr Mieczysław Goc.

Działalność opiniodawcza na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Są wśród nich ludzie,

którzy dzięki swej pracy doprowadzili do ujęcia i skazania sprawców niektórych najgroźniejszych przestępstw ostatnich lat. Regulamin Biura Ekspertyz precyzyjnie określa kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK.

Kandydaci na ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Aktualnie uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 131 osób, którzy łącznie wykonali na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceńodawców ponad 18 000 ekspertyz, z czego w okresie sprawozdawczym ponad 5400 ekspertyz, głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować” ekspertów, którzy przeszli na emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych. Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczętek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r., a od 2011 r. także badania wieku względnego pisma, w tym badania dokumentów podpisanych in blanco;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury nagrywającej;

- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;
- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów,
- badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania narkotyków;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych;
- badania pożarnicze w tym m.in. ustalanie przyczyn powstania pożarów;
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków,
- badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;
- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;
- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu Laboratorium Kryminalistyczne Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK. W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich, ustalaniem norm, standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu.

Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych, daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, audio-video, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów. Szersza informacja na ten temat znajduje się na stronie internetowej PTK oraz w publikowanych tam sprawozdaniach rocznych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne współpracuje z różnymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi, uczestnicząc w organizacji wspólnych przedsięwzięć, biorąc udział w sympozjach i konferencjach o charakterze kryminalistycznym, sprawując patronat i udzielając pomocy merytorycznej i organizacyjnej w realizacji innych tego rodzaju projektów. Z niektórymi instytucjami podpisano umowy formalizujące różne aspekty bilateralnego współdziałania. W tym zakresie zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Zamieszczono systematycznie na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju i zagranicą zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia. Jest to najszersze w Polsce źródło informacji o tego rodzaju przedsięwzięciach.
2. Kontynuowano wieloletnią już współpracę z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych, której wsparcie finansowe i merytoryczne umożliwiło m.in. realizację takich przedsięwzięć PTK, jak coroczne konkursy kryminalistyczne, organizacja warsztatów, sympozjów i konferencji kryminalistycznych oraz wydanie kolejnych tomów Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej. Prowadzono wspólne konsultacje i współdziałano w zakresie technicznych badań dokumentów, testowania urządzeń

bankomatowych, opiniowania niektórych projektów aktów prawnych, publikacji w wydawnictwach obu instytucji oraz uczestnictwa w szkoleniach i innych formach popularyzacji wiedzy kryminalistycznej.

3. Nawiązano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw. Uzyskano także konto użytkownika umożliwiające dostęp do europejskiej bazy danych o dokumentach autentycznych i sfalszowanych iFADO.
4. Podpisano umowę z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji o wspólnej organizacji konferencji pt. Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych (umowa z dnia 28 czerwca 2012 r.). Konferencja odbyła się w dniach 20-23 listopada 2012 r. w Serocku.
5. Podpisano umowę o współpracy z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji (umowa z dnia 10 września 2013 r., tekst umowy na stronie internetowej PTK), w której m.in. przewidziano takie wspólne przedsięwzięcia, jak:
  - przygotowanie i realizacja projektów badawczo-rozwojowych;
  - wymiana informacji naukowych, publikacji wydawnictw, zawiadomień o szkoleniach, konferencjach i spotkaniach naukowych oraz interesujących dla praktyki kryminalistycznej przypadkach (kazusach) o najważniejszych inicjatywach i przedsięwzięciach naukowych (wykłady, konferencje, seminaria itp.);
  - doskonalenie metod badawczych, wymiana doświadczeń i konsultacje w zakresie badań laboratoryjnych;
  - przygotowanie i wykonywanie testów międzylaboratoryjnych i inne.
6. Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Warszawskim. Wyrazem tej współpracy było włączenie się UW do organizacji konferencji z okazji 40-lecia PTK pn. „*Kryminalistyka – Nauka – Praktyka*”, m.in. poprzez udostępnienie Sali Kolumnowej Wydziału Historycznego i auli „Starej BUW” na potrzeby konferencji. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne i Katedra Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UW wydają wspólnie periodyk naukowy pt. „*Problemy Współczesnej Kryminalistyki*” (na podstawie umowy z dnia ...). Najbardziej wymiernym naukowym efektem współdziałania obu instytucji jest realizacja projektów rozwojowych w ramach utworzonego w tym celu konsorcjum badawczego. W latach 2009 - 2011 wspólnie

zrealizowano dwa projekty dotyczące problematyki badań dokumentów, finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (o czym szerzej w sprawozdaniu).

7. Objęto patronatem klasy liceum o profilu policyjnym Zespołu Szkół w Wieliszewie (decyzja Zarządu Głównego i Rady Naukowej z dnia 12 kwietnia 2013 r.).
8. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku”. „Spolecnosti po kriminalistiku” otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”. Koledzy z Czech przysyłają nam systematycznie publikację pt. „Kriminalisticky sbornik”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji. Przedstawiciele PTK uczestniczą w sympozjach kryminalistycznych organizowanych co 2 lata przez Instytut Kryminalistyki MSW Słowacji, gdzie nasze prezentacje i postery otrzymują wyróżnienia i dyplomy (poster GLOBALGRAF w 2011 r. oraz prezentacja prof. dr. hab. Jarosława Moszczyńskiego pt. (Subjective evaluation in selected methods of human identification) w 2013 r.).

Uczestnictwo w pracach legislacyjnych

Aktywnie uczestniczono w pracach legislacyjnych, a w tym m.in.:

1. Ustosunkowano się do projektu związanego z przygotowywanym rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych o postępowaniu sądowym. W odpowiedzi na pismo z dnia 05.12.2008 r. dot. zaopiniowania projektu rozporządzenia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne pozytywnie oceniając tę inicjatywę Ministra Sprawiedliwości zmierzającą do złagodzenia skutków finansowych błędnej, naszym zdaniem, interpretacji Ustawy o podatku od towarów i usług przyjętej przez Ministerstwo Finansów, zwróciło uwagę na nie wyjaśnioną kwestię odpowiedzialności biegłych wobec osób trzecich za wydane opinie. Zgłoszono postulat, aby w przygotowywanym rozporządzeniu znalazł się zapis o treści: „... art. 120 §1 kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.”, co pozostawiałoby kwestię odpowiedzialności biegłych na dotychczasowych zasadach. Propozycja nie została uwzględniona w ostatecznie przyjętej regulacji związanej z wykonaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Ustawa o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym,

przyjęta w dniu 5 listopada 2009 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 r., podwyższała wynagrodzenie biegłych będących płatnikami podatku od towarów i usług o kwotę tego podatku. Nowelizacja ta nie rozwiązywała jednak kwestii odpowiedzialności biegłych wobec osób trzecich za wydane opinie.

2. Włączono się do prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. Przedstawiciele PTK w osobach prof. dr hab. Tadeusza Tomaszewskiego oraz prof. dr hab. Tadeusza Widły w 2011 r. weszli w skład zespołu ds. prac nad ustawą o biegłych sądowych przy Ministrze Sprawiedliwości.
3. Przedstawiono stanowisko PTK w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczącego zmian zasad wynagradzania biegłych z zakresu medycyny, w którym wskazano na potrzebę należytego wynagradzania wszystkich biegłych za ich pracę (w tym lekarzy), a zwłaszcza znaczącego podwyższenia stawek godzinowych (pismo z dnia 19.07.2012 r., L. dz. P-90/12).
4. Przedstawiono uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 08.10.2012 r. (korespondencja w tej sprawie znajduje się na stronie internetowej PTK w załączeniu do sprawozdania rocznego za 2012 r.).
5. Przedstawiono stanowisko Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w sprawie interpelacji nr 374 posła Krzysztofa Brejzy skierowanej do ministra sprawiedliwości, dotyczącej kryteriów stosowanych wobec kandydatów na biegłych sądowych. W piśmie do Ministra Sprawiedliwości z dnia 24.01.2012 r. wskazano na pilną potrzebę przygotowania ustawy o biegłych i konieczność ustawowego uregulowania takich kwestii, jak:
  6. kryteria i warunki doboru biegłych sądowych, tak aby osoby wpisane na listy biegłych sądowych reprezentowały najwyższy poziom merytoryczny i etyczny;
  7. problematyka tzw. instytucji specjalistycznych (biegłych instytucjonalnych). W aktualnie obowiązującym stanie prawnym samo zgłoszenie działalności gospodarczej jest jednym, a zarazem wystarczającym warunkiem wykonywania działalności opiniodawczej w takiej formie, co jest rozwiązaniem daleko niewystarczającym, i wręcz groźnym dla wymiaru sprawiedliwości;
    - wynagrodzenia biegłych;
    - status biegłych, a w tym objęcie ich ochroną taką, jak dla funkcjonariuszy publicznych;
    - rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności biegłych wobec osób trzecich z tytułu pełnionej funkcji, na rzecz wymiaru sprawiedliwości z uwzględnieniem skutków

orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i NSA w kontekście odpowiedzialności biegłych wobec uczestników postępowania w związku z wydanymi opiniami procesowymi (pismo z dnia 24.01.2012 r., l. dz. P-6/12, znajduje się na stronie internetowej PTK w załączeniu do sprawozdania rocznego za 2012 r.).

6. Przedstawiono stanowisko PTK w sprawie kolejnych założeń ustawy o biegłych sądowych (projekt MS z dnia 11 lipca 2013 r.). Korespondencję w tej sprawie zamieszczono na stronie internetowej PTK.
7. Zaopiniowano projekt założeń ustawy „Prawo o aktach stanu cywilnego” (pismo do MSW dnia 02.04. 2013 r., L.dz. P -47/13). Zwrócono uwagę na brak jakichkolwiek zabezpieczeń tego rodzaju dokumentów przed ich podrobieniem bądź przerobieniem, co stwarza realne niebezpieczeństwo wykorzystywania fałszywych dokumentów do wyrobienia innych dokumentów oraz legalizowania czynności prawnych przez podmioty nieuprawnione. Przedstawiony do konsultacji projekt założeń ustawy o aktach stanu cywilnego koncentruje się na informatyzacji obszaru związanego z rejestracją stanu cywilnego, a więc dokumentach w formie cyfrowej. Marginalnie porusza natomiast problematykę dokumentów w formie papierowej. Projekt zaś nie przewiduje żadnych zabezpieczeń tych dokumentów. Zawiera tylko zapis, że: odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczeń wymienionych w ustawie, będą sporządzane: „...w formie wydruku z systemu teleinformatycznego, opatrzonego urzędową pieczęcią i podpisem kierownika urzędu stanu cywilnego...”. Pieczęć i podpis kierownika USC, to zdecydowanie niewystarczające środki zabezpieczające tego rodzaju dokumenty przed ich podrabianiem, nawet przy użyciu najprostszych technik biurowych. W stanowisku PTK przedstawiono minimum wymogów jakie powinny spełniać dokumenty USC (określony, jednolity dla całego kraju, wzór dla poszczególnych rodzajów odpisów i zaświadczeń, zabezpieczenia podłoża w postaci znaku wodnego i zabezpieczeń chemicznych, zabezpieczenia nadruków stałych, chociażby przez zastosowanie odpowiednich technik drukarskich). Niektóre z tych postulatów zostały uwzględnione przez MSW w projekcie ustawy.
8. Mając na względzie podniesienie standardów bezpieczeństwa związanego z dokumentami, włączając w to banknoty, podjęto działania na rzecz wprowadzenia do polskiego systemu bankowego bankomatów z cash recyklingiem. W krajach Europy dużą popularnością cieszą się bankomaty z zamkniętym obiegiem gotówki (wyposażone w funkcję „Cash Recykling”). Bankomaty z cash recyklingiem instalowane są w Europie, w tym w krajach strefy Euro oraz w Szwajcarii, od ponad 9 lat. W Polsce dotychczas nie

było jasności co do przepisów które stanowiłyby przeszkodę lub zezwalały na uruchomienie takich urządzeń. W tej sprawie wymieniono liczną korespondencję z NBP, uzyskując zapewnienie o przygotowywaniu przez NBP rozwiązań prawnych w tym zakresie. Rozwiązanie takie, zgodne z postulatami PTK zostało przyjęte w zarządzeniu nr 22/2012 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 27 listopada 2012 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki.

Inna działalność

Poza przedstawionymi wyżej głównymi formami działań statutowych Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego realizowano także wiele innych przedsięwzięć i działań stanowiących odpowiedź na zapotrzebowanie środowiska i naszych członków. Charakterystykę najważniejszych z tych działań zawiera poniższe zestawienie:

1. Zintensyfikowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w niniejszym sprawozdaniu).
2. Towarzystwo otrzymywało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych, w których uczestniczyli przedstawiciele PTK, wygłaszając referaty i przedstawiając prezentacje z różnych dziedzin kryminalistyki zawierają sprawozdania roczne publikowane na stronie internetowej PTK.
3. Zorganizowano uroczystość jubileuszu naukowego prof. dr hab. Karola Sławika. Uroczyste posiedzenie Rady Naukowej i Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego poświęcone jubileuszowi pracy naukowej prof. dr hab. Karola Sławika odbyło się w dniu 27 listopada 2008 r w Sali Balowej Pałacu Tyszkiewiczów Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się. W programie uroczystości przewidziano m.in.: przedstawienie sylwetki prof. dr hab. Karola Sławika (prof. dr hab. Ewa Gruza), wręczenie Jubilatowi zbioru prac poświęconych jubileuszowi Jego pracy naukowej, opublikowanych w okolicznościowym wydaniu *Problemów Współczesnej Kryminalistyki* oraz wykład okolicznościowy pt. „O kondycji polskiej kryminalistyki”, który wygłosił prof. dr hab. Karol Sławik. W trakcie uroczystości wręczono także

nagrody i dyplomy laureatom IX edycji Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki.

4. Realizując zadania statutowe, reprezentując interesy swoich członków, występowano do organów procesowych, zlecających wykonanie ekspertyz biegłym z Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, w sprawach związanych z rozliczaniem należności finansowych za wydane opinie oraz udział biegłych w rozprawach sądowych i innych czynnościach procesowych itp. Łącznie w okresie sprawozdawczym wystosowano 36 zażaleń na postanowienia obniżenia wynagrodzenia ekspertom Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Niestety efekty tych działań, zwłaszcza w odniesieniu do decyzji pomniejszających wynagrodzenie o podatek VAT, nie zawsze przynosiły pożądany skutek. W tych sprawach wystosowano także pismo do Ministerstwa Sprawiedliwości, które jednak uznało się za niekompetentne w zakresie ustalania zasad wypłaty wynagrodzeń biegłym, w tym biegłym instytucjonalnym, takim jak Centrum Badawczo-Szkoleniowe PTK, co wydaje się stanowiskiem nie do zaakceptowania na gruncie obowiązującego prawa.
5. Kontynuowano działania zmierzające do wyjaśnienia sytuacji prawnej związanej z niekorzystną dla biegłych interpretacją Ministerstwa Finansów ustawy o podatku VAT. W tym celu zaangażowano kancelarię prawną, której udzielono pełnomocnictwa do reprezentowania Towarzystwa przed organami skarbowymi i sądowymi, udzielano konsultacji i pomocy merytorycznej biegłym, którzy wnieśli odwołania od decyzji organów podatkowych. Odbyto szereg spotkań z udziałem podsekretarzy stanu Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Sprawiedliwości, wystosowano pisma do wspomnianych instytucji oraz do Rzecznika Praw Obywatelskich i Prezesa Trybunału Konstytucyjnego. Wysłano także w tej sprawie list otwarty do Prezesa Rady Ministrów RP. Te i wcześniejsze działania odniosły połowiczny sukces. Co prawda wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie spełnił naszych oczekiwań, ale uznał konieczność regulacji prawnych zapewniających biegłym rekompensatę płaconego podatku VAT. Na tej podstawie znowelizowano, ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 221, poz. 1739), dekret z dnia 26 października 1950 r. W wyniku tej nowelizacji biegli będący podatnikami VAT-u od 1 stycznia 2010 r. mogli kwotę tego podatku doliczać do stawki wynagrodzenia. Nadal jednak nie rozwiązany został problem niesłusznie, naszym zdaniem, naliczonych i pobranych wcześniej podatków VAT. Przyjęte rozwiązania

podatkowe zmieniły również sytuację procesową biegłych oraz ich odpowiedzialności wobec osób trzecich, co wymaga pilnych uregulowań prawnych.

6. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
7. Udzielano także pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych, m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Udzielono konsultacji i wykonano w całości lub częściowo na koszt PTK ekspertyzy dotyczące m.in. oceny technicznej zabezpieczeń losów loteryjnych na zamówienie Fundacji Ex Animo w związku z organizowanymi loteriami na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi. Na koszt PTK wykonano ekspertyzę dla Fundacji Korpusu Ochotników Specjalistów, polegającą na odczytaniu inskrypcji w albumie pamiątkowym z 1939 r.
8. Na wniosek PTK, na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2010 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne zostało wpisane do wykazu Stowarzyszeń na rzecz których sądy mogą orzekać nawiązki. W związku ze zmianą systemu rozdziału środków z tytułu nawiązek od 2012 r. PTK nie otrzymuje środków finansowych z nawiązek. Ogółem z tego tytułu otrzymano 2384,34 zł.
9. Przyjęto nowych członków wspierających PTK, a w tym:
  - uchwałą Zarządu Głównego z dnia 10.10.2008 r. przyjęto na członka wspierającego Polskie Towarzystwo Psychiatrii Sądowej, którego członkiem instytucjonalnym jest PTK;
  - uchwałą Zarządu Głównego z dnia 27.03.2009 r. przyjęto na członka wspierającego firmę P.H.U. VERA. W ramach działań wspierających firma ta przygotowała projekt i wykonała nowe legitymacje członkowskie PTK (wzór na stronie internetowej);
  - uchwałą Zarządu Głównego z dnia 15.01.2010 r. przyjęto w poczet członków wspierających PTK firmę STANIMEX. W ramach działań wspierających firma ta m.in. dostarczyła materiały i wykonała konserwację komory cyjanoakrylowej do

ujawniania śladów linii papilarnych oraz dofinansowała konferencję z okazji 40-lecia PTK.

10. Przystąpiono do wymiany legitymacji członkowskich. Nowe legitymacje, zawierające zabezpieczenia antyfalszerskie, wyprodukowane w oparciu o nowoczesną technologię w formie kartoników o formacie kart bankowych, są wydawane dla członków nie zalegających ze składkami.

Informacja finansowa za lata 2008-2013¹

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne od 2004 r., tj. od uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego nie prowadzi gospodarczej. Prowadzi natomiast działalność statutową odpłatną i nieodpłatną oraz uzyskuje środki na działalność z dywidendy wpłacanej corocznie przez Centrum Badawczo- Szkoleniowe PTK Sp. z o.o., której jest jedynym właścicielem. Głównymi źródłami przychodu w okresie sprawozdawczym były:

- 1) przychody z działalności odpłatnej – 19,80%
- 2) składki – 7,61%
- 3) dywidendy CBS – 46,64%
- 4) darowizny - 13,94%
- 5) odpisy 1% podatku dochodowego – 7,54%
- 6) inne przychody – 4,47%

Główne wydatki to: realizacja zadań statutowych, wynajem lokali, zakupy sprzętu i materiałów, koszty biurowe, koszty osobowe i inne, z czego na działalność statutową wydano 85,98%, a na administrację 14,02%. Łączne wydatki w okresie sprawozdawczym zamknęły się w kwocie 1.186.886,30 zł.

Szczegółowy bilans i sprawozdania finansowe corocznie przyjmowane przez Zarząd Główny i podpisane przez wszystkich członków, po zatwierdzeniu przez Komisję Rewizyjną są składane do Urzędu Skarbowego, Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, który nadzoruje organizacje pożytku publicznego (dostępne na stronie internetowej MPiPS).

---

¹ stan na dzień 30 listopada 2013 r.

Podsumowanie

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionym wyżej sprawozdaniu. Znaczącym osiągnięciem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest integracja środowiska kryminalistycznego. Towarzystwo skupia w swoich szeregach zarówno przedstawicieli nauki jak i praktyki kryminalistycznej, policjantów, prokuratorów, sędziów, pracowników naukowych uniwersyteckich katedr kryminalistyki i innych ośrodków naukowych, dających możliwość spotkań, dyskusji i nieskrępowanej wymiany poglądów w warunkach otwartej, twórczej inspiracji i koleżeńskiej życzliwości.

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne aktywnie działało na rzecz podniesienia rangi i statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów. Działania te koncentrowały się zwłaszcza w obszarze prac nad ustawą o biegłych sądowych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów PTK było przyspieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w następnej kadencji i ufają, że pogląd ten podzielają szanowni delegaci.

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa. Towarzystwo w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej.

Należy systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych.

Pozytywnie odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie

terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje szkoleniowe i eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, chemii kryminalistycznej, badań komputerowych, nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinna sprzyjać realizacja projektów badawczych we współpracy uczelniami wyższymi oraz instytutami badawczymi.

Oczywiście nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które zostały wykonane i powinny być kontynuowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne w ostatnich latach okrzepło organizacyjnie i jest zdolne do podejmowania coraz ambitniejszych przedsięwzięć, czego niektóre tylko przykłady przedstawiono wyżej. PTK, dzięki inicjatywom władz Oddziałów i władz centralnych, a przede wszystkim zaangażowaniu swoich członków, czerpiących zadowolenie z działalności naukowej i zawodowej oraz ich społecznikowskiej postawie, uzyskało wysoką, niekwestionowaną pozycję w polskiej kryminalistyce.

Zarząd Główny PTK

Oprac. Dr Mieczysław Goc